

Xenotransplantasjon kan gi uante konsekvenser for pasientene

– Legeforeningen mener at de grunnleggende faglige og etiske problemstillingene rundt bruk av levende biologisk materiale fra dyr til menneske bør utredes grundigere før et lovforslag utformes og godkjennes.

Det skriver foreningen i en høringsuttalelse til Helse- og omsorgsdepartementet som har utarbeidet et forslag til lov om bruk av levende biologisk materiale fra dyr til menneske ved medisinsk behandling av mennesker – såkalt xenotransplantasjon. Forslaget må blant annet sees i lys av at pasienter som samtykker til xenotransplantasjon samtidig må akseptere vesentlige, livsvarige innskrenkninger i sin personlige integritet og handlefrihet som mulige konsekvenser av behandlingen dersom det skulle oppstå en alvorlig smittetilstand etter denne.

Loven er ment å sikre at behandlingsformen xenotransplantasjon organiseres og utøves på en etisk og faglig forsvarlig måte og at krav til sikkerhet ivaretas.

Etikk og risiko

Mangel på organer til transplantasjon er et internasjonalt problem og xenotransplantasjon kan anses å være ett mulig behandlingalternativ i fremtiden ved en rekke sykdommer eller helsetilstander, selv om det per i dag ikke er tatt i bruk som etablert behandling noe sted i verden. Legeforeningen har ingen prinsipielle etiske motforestillinger mot at mennesker kan motta organer og vev fra dyr. De viktigste etiske spørsmål er imidlertid om denne behandlingsformen kan påføre mottaker og/eller andre mennesker risiko for sykdom, for eksempel nye former for infeksjoner.

Legeforeningen påpeker den manglende kunnskapen om risikofaktorene ved smitteoverføring og utvikling av potensielt maligne smittestoffer (xenozoonoser/xenoser) når levende vev/organer overføres fra dyr til mennesker. Det kan bl.a. gjelde smittestoffer hos donordyret som i dag er ukjente. Dette kan få alvorlige konsekvenser ikke bare for den enkelte pasient, men i et større og samfunnsmessig perspektiv, mener foreningen. De grunnleggende faglige og etiske problemstillingene rundt slik behandlingsform bør også utredes grundigere før et lovforslag utformes og godkjennes.

Eksplisitt samtykke og reservasjonsrett

Legeforeningen mener at det ikke er usannsynlig at mange mennesker vil ha alvorlige etiske betenkeligheter ved å la seg behandle

med xenotransplantasjon uavhengig av at norske helsemyndigheter bestemmer at dette er en type behandling som skal tilbys. I helserettslig regulering er det tradisjon for også å ta med bestemmelser om samtykke på vegne av andre. Legeforeningen mener imidlertid at xenotransplantasjon et eksempel på en behandlingsform der man må kreve at det enkelte menneske selv uttrykkelig har tatt stilling til å underkaste seg slik behandling. Helsepersonells reservasjonsrett er ikke omtalt i forslaget. Legeforeningen mener at fordi dette vil gjelde i svært få tilfeller, så vil det være vanskelig å få gjennomslag for reservasjonsrett. Foreningen mener at derfor vil være behov for en eksplisitt reservasjonsrett.

Krever streng kontroll

Dersom det besluttes å åpne for forskning og utprøving med tanke på at xenotransplantasjon kan bli en fremtidig terapeutisk mulighet, må alle faser i denne utviklingen underlegges strenge reguleringer, begrensninger og kontroll, skriver Legeforeningen. Lovverket må sikre at denne virksomheten organiseres og utøves på en etisk og faglig forsvarlig måte og at krav på sikkerhet ivaretas. Legeforeningen støtter i så henseende forslaget om å opprette en enmnd og en særskilt biobank med register, og forslaget om å opprette en biobank fra kildedyr og et register med opplysning om disse. På grunn av usikkerhet knyttet til smitterisiko foreslås det strenge vilkår for å godkjenne xenotransplantasjon samt strenge krav til forventet behandlingseffekt.

Les hele høringsuttalelsen: www.legeforeningen.no/index.gan?id=114814

Guri Spilhaug

guri.spilhaug@legeforeningen.no
Medisinsk fagavdeling

Landsstyresaker:

Rettshjelpsordningens vedtekter

Rettshjelpsutvalgets har foreslått endrede vedtekter i rettshjelpsordningen. Forslaget sendes på høring etter at presidenten etter fullmakt har godkjent enkelte endringer.

Retningslinjer for legevakt

Sentralstyret skal oppnevne en arbeidsgruppe som skal utarbeide faglig organisatoriske retningslinjer for legevakt og legevaktsarbeid og utrede juridisk, økonomisk og avtalemessige konsekvenser av fremtidig legevaktstruktur. Arbeidsgruppen skal være ressursgruppe for Legeforeningens representant(er) i nasjonale arbeidsgrupper vedrørende legevaktspørsmål. Gruppen skal sammensettes av representanter for Leger i samfunnsmedisinsk arbeid, Norsk samfunnsmedisinsk forening, Allmennlegeforeningen, Norsk forening for allmennmedisin og Legeforeningens utvalg for prehospital akuttmedisin. Sentralstyret bevilger inntil 200 000 kroner til dette arbeidet.

Oppretting av kontrollkomité

Landsstyremøtet 2006 vedtok enstemmig at lovforslag til henholdsvis kontrollkomité og lønnsutvalg skulle oversendes sentralstyret. Begge forslag omhandlet i hovedsak forslag til endringer i prosedyrene for fastsettelse av honorar og godtgjørelse til ledende tillitsvalgte samt fastsettelse av lønns- og pensjonsvilkår for Tidsskriftets redaktør. Forslag til lovendring sendes på organisasjonsmessig behandling

Justering av kontingentbestemmelsene

Ved iverksettelsen av nye lover er det behov for endringer i bestemmelsene om kontingent. Det er fremlagt forslag til enkelte endringer i § 4-3. Denne gjelder en presisering av at kontingentfritaket for alderspensjonister bør gjelde det kalenderår vedkommende fyller 75 år, fradrag i totalkontingenten for de som er æresmedlemmer i avdelingene og presisering av hvorledes beregning av de fagmedisinske foreningers tilskudd på grunnlag medlems-tall beregnes ved dobbeltmedlemskap. Forslaget sendes ut på organisasjonsmessig behandling.

Nytt Prinsipp- og arbeidsprogram

Forslag til Prinsipp- og arbeidsprogram 2008–09 sendes på høring til avdelinger, spesialforeninger og regionsutvalg som landsstyresak med høringsfrist 25.3. 2007.

Forslag til forretningsorden for landsstyremøtet 2007

Sentralstyret har godkjent forslag til ny forretningsorden som sentralstyrets innstilling til forretningsorden for landsstyremøtet 2007.